

3. Jakie są cechy mędrca oraz jego stosunek do *Dao* i rzeczy?
4. Co sprawia, że powyższe teksty są tekstami religijnymi?

Opr. Piotr Sikora

KONFUCJANIZM

Konfucjusz (dosłownie: Mistrz Kong) (551–479 p.n.e.) – uznawany jest za największego chińskiego filozofa. On sam nie pozostawił żadnych pism. Poniższy tekst pochodzi z *Dialogów konfucjańskich* (V–IV w. p.n.e.), dzieła o 20 rozdziałach i 497 wersach, zawierającego aforyzmy, maksymy i krótkie przypowieści Konfucjusza, spisane przez jego uczniów, prawdopodobnie przez drugie ich pokolenie. Księga ta charakteryzuje się znaczną fragmentarycznością i aforystycznym charakterem, jest zbiorem wypowiedzi nieuporządkowanych, a często wzajemnie sprzecznych. Spina je jednak kluczowe pojęcie filozofii Konfucjusza, czyli *Ren* (moralność), które pojawia się ponad 100 razy.

Nauka Mistrza Konga została w XII w. przyjęta jako oficjalna ideologia Chin i stała się podstawą funkcjonowania państwa chińskiego i przetrwała do rewolucji w 1911 r.

TEKST

1:11 Konfucjusz powiedział: Kiedy za życia ojca zwracasz uwagę na wolę jego, a po jego śmierci postępujesz według jego wzoru i przez trzy lata w sposobie postępowania niczego nie zmienisz, możesz być nazywany „nabożnym synem”.

2:11 Konfucjusz powiedział: gdy nabytą wiedzę pielęgnujesz, a nową bez ustanku zdobywasz, możesz być nauczycielem innych.

2:15 Konfucjusz powiedział: Studiować i nie myśleć jest marnotrawstwem, a myśleć i nie uczyć się – rzeczą niebezpieczną.

2:17 Konfucjusz powiedział: Yu będąc cię uczył o wiedzy. Kiedy coś wiesz – stój przy tym, a kiedy czegoś nie wiesz – przyznaj, że nie wiesz. Oto jest wiedza.

4:17 Konfucjusz powiedział: Gdy widzisz dobrą osobę, myśl o tym, by być do niej podobnym. Gdy widzisz kogoś niedobrego, zastanów się nad swoimi słabymi punktami.

4:18 Konfucjusz powiedział: Jeśli służyysz swoim rodzicom, łagodnie ich napominaj. Jeśli zaś widzisz, że nie mają zamiaru cię słuchać, darz ich szacunkiem i nie odsuwaj się od nich. Pracuj bez uskarżania się.

4:19 Konfucjusz powiedział: Dokąd twoi rodzice żyją, dobrze jest nie wyruszać daleko z domu. Jeśli podróżujesz, powinieneś mieć wyraźny cel podróży.

7:19 Konfucjusz powiedział: Nie urodziłem się wykształcony. Kocham studiowanie starożytnych nauk i ciężko pracowałem, aby osiągnąć taki poziom.

7:23 Konfucjusz powiedział: Uczniowie moi, czyż myślicie, że ukrywam coś przed wami? Nic przed wami nie ukrywam. Nie igram z moimi uczniami. Oto Konfucjusz.

11:11 Chi Lu zapytał o służenie duchom i bogom. Konfucjusz odpowiedział: Jeśli nie potrafisz służyć żywym, jak można służyć duchom?

Lu zaryzykował pytanie o śmierć. Konfucjusz powiedział: Nie wiedząc nic o życiu, jak można wiedzieć coś o śmierci?

Dialogi konfucjańskie, [za:] <http://www.hm.tyg.jp/%7Eacmuller/contao/analects.html>
(24.04.2007).

PYTANIA

1. Jaki ideał duchowości proponuje swoim uczniom Konfucjusz?
2. Dlaczego Konfucjusz tak mało mówi o Bogu?
3. Czego chrześcijanin może się nauczyć od wyznawcy konfucjanizmu?

Opr. i tłum. ks. Damian Wąsek

NEW AGE

Autorem poniższego tekstu jest jeden z duchowych patronów ruchu New Age Jiddu Krishnamurti (1895–1986) – indyjski filozof wybrany przez Towarzystwo Teozoficzne na „Nauczyciela Świata”. Środek ciężkości jego nauczania zawiera się w tezie, że obecna, mocno nadszarpniętą kondycję naszego życia uzdrowi i odrodzi moc czujnej świadomości pojedynczego człowieka. Stąd też płynie negacja wszelkich autorytetów i pośredników prawdziwych doznań życiowych. Zamieszczony poniżej tekst stanowi fragment jego przemówienia wygłoszonego przed mikrofonami holenderskiego radia w obecności trzech tysięcy członków Zakonu Gwiazdy, któremu Krishnamurti przewodniczył i który tym przemówieniem rozwiązał.

TEKST

Twierdzę, że Prawda jest krainą bez dróg i że nie można zbliżyć się do niej po żadnej drodze, nie zbliża do niej żadna religia, żadna sekta. Taki jest mój punkt widzenia i obstaję przy nim w sposób absolutny i bezwarunkowy. Prawda,